

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 К 003561 25 Кж
Бањалука, 29.01.2026. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, др Вељка Икановића као предсједника вијећа, Сњежане Кудрић и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа уз учешће записничара Андреа Гранолић у кривичном предмету против оптуженог Ј. Г. због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби окружног јавног тужиоца у Добоју и жалби браниоца оптуженог, адвоката Јозе Баришића из Дервенте, изјављеним на пресуду Окружног суда у Добоју број 13 0 К 003561 23 К од 04.04.2025. године, у сједници вијећа, којој је присуствовао Републички јавни тужилац Бранко Митровић, одржаној дана 29.01.2026. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Уважавањем жалбе браниоца оптуженог Ј. Г., укида се пресуда Окружног суда у Добоју број 13 0 К 003561 23 К од 04.04.2025. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Добоју број 13 0 К 003561 23 К од 04.04.2025. године оптужени Ј. Г. је оглашен кривим да је починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ“ број 44/76, 36/77, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90, 54/90 и „Службени гласник Републике Српске“ број 12/93, 19/93, 26/93, 14/94 и 3/96, у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од једне године, а на основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) је обавезан да на име трошкова кривичног поступка плати паушал у износу од 650,00 КМ у року од 15 дана од дана правоснажности пресуде, док су оштећени В. М. и М. С. на основу члана 108. став 3. ЗКП РС упућени да имовинскоправни захтјев могу остварити у парничном поступку.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили окружни јавни тужилац у Добоју и бранилац оптуженог, адвокат Јозе Баришић из Дервенте.

Окружни јавни тужилац (у даљем тексту: тужилац) је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији, с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако да се

оптужени осуди на казну затвора у законом прописаним границама или на казну затвора у дужем временском трајању.

Бранилац оптуженог је жалбу изјавио због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и због одлуке о кривичној санкцији, с приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда укине и предмет врати на поновно одлучивање или побијана пресуда преиначи тако да се оптужени ослободи од оптужбе.

У сједници вијећа, одржаној сходно одредби члана 318. став 1. ЗКП РС, Републички јавни тужилац Бранко Митровић је у свему остао код жалбе тужиоца.

Размотривши списе, побијану пресуду, жалбе и одговоре на жалбе, у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци овог рјешења из следећих разлога:

Аргументи из жалбе тужиоца су изнесени у прилог тврдњи да првостепени суд, приликом одмјеравања казне затвора, није правилно цијенио утврђене олакшавајуће околности дајући им карактер особито олакшавајућих околности, јер по ставу жалбе немају тај карактер. У том правцу жалба истиче, да се породичне прилике оптуженог, односно да је отац троје дјеце не могу цијенити као олакшавајуће, поготово што није утврђено да ли се ради о малолетној дјечи или дјечи која се не могу сама издржавати из неког разлога. Такође и протек времена није таква околност која по своме квалитету заслужује, чак и ако се цијени као олакшавајућа околност, да има битног значаја обзиром да оптужени дуги низ година није био доступан правосудним органима, а цијенећи као олакшавајућу околност старосну доб оптуженог, суд није дао претјеран значај у ком правцу је и постављен приједлог из жалбе.

Основано жалба браниоца оптуженог указује да је побијана пресуда захваћена битним повредама кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, јер првостепени суд у образложењу побијане пресуде не наводи да је одбио доказни приједлог одбране да се у својству свједока саслуша О. Ш., нити даје било какве разлоге у вези са тим.

Из образложења побијане пресуде није могуће утврдити да ли је првостепени суд о овом приједлогу одлучивао, нити из којих разлога исти није прихваћен, због чега се законитост и правилност побијане пресуде не може испитати.

На основу члана 288. став 2. ЗКП РС исказ свједока који је у међувремену умро и о томе постоји доказ у спису, изводи се читањем записника о његовом саслушању. Тачно да је процесна радња „читање записника“, али доказ је управо тај записник, а начин извођења тог доказа је његово читање на главном претресу. Бранилац оптуженог је предложио као доказ одбране записник о саслушању покојног свједока Ж. М. из тога је јасно шта се тражи од суда и како се тај доказ може извести, јер нема другог начина. Суд не би смио одбити извођење доказа само због терминологије него прихватити доказ и наложити читање записника или барем питати браниоца да прецизира приједлог. Одбијање приједлога искључиво зато што није изричито речено „читање записника“ може представљати формализам и битна је повреда права на одбрану, јер је тај доказ био релевантан за одлуку. Даље, нејасно је шта првостепени суд подразумијева под „увођење доказа“ и остало је нејасно зашто је одбио приједлог да се прочита записник о саслушању свједока који је умро и о томе постоји доказ у спису.

Даље, првостепени суд у једном дијелу образложења побијане пресуде наводи да одбрана није предлагала да се у својству свједока саслуша М. М., (страна 5. трећи пасус), док у другом дијелу образложења побијане пресуде првостепени суд се позива на исказ овог свједока и цијени га као доказ, чиме је побијана пресуда захваћена битним повредама одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, јер је иста противрјечна сама себи и разлозима пресуде, иста нема ваљаних разлоге о одлучној чињеници, услед чега се не може испитати.

Описаним поступање основано жалба браниоца оптуженог указује на повреде права на одбрану оптуженог јер првостепени суд у образложењу са једне стране констатује одбијање доказног приједлога, а са друге стране користи исти доказни приједлог приликом доношења побијане пресуде. Побијана пресуда не даје јасне и потпуне разлоге о доказним приједлозима одбране, док истовремено одлучује о приговорима и тврдњама, који нису били истицани, чиме је одбрани онемогућена ефективна контрола законитости побијане пресуде.

С обзиром на наведено ваљало је на основу члана 329. став 1. тачка а) ЗКП РС, жалбу браниоца уважити, побијану пресуду укинути и предмет вратити том суду на поновно суђење.

Како је пресуда укинута због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке г) и к) ЗКП РС, а због тих повреда овај суд не може испитати правилност чињеничне основе побијане пресуде, то ће првостепени суд у наставку поступка отклонити наведене битне повреде, а оцијениће и приговоре из жалбе браниоца којом се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, након чега ће све доказе оцијенити на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, а пресуду образложити на начин који прописује одредба члана 304. став 7. ЗКП РС.

Само ако тако поступи, првостепени суд ће у овој кривичноправној ствари моћи донијети правилну и закониту пресуду.

Из наведених разлога жалба тужиоца којом побија пресуду због одлуке о казни, за сада је беспредметна.

Записничар
Андреа Гранолић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић